

2. Jazykový koutek

Пřechodníky v ruštině

V ruštině se na rozdíl od češtiny přechodníky používají velmi často. Vyskytují se především v psaném textu. Jelikož se v češtině přechodníkové vazby vnímají jako zastaralé nebo knižní, do češtiny ruské přechodníky překládáme těmito způsoby:

■ vedlejší větou:

Придя после работы домой, Ольга Ивановна разогрела ужин и включила телевизор.

Když přišla z práce, Olga Ivanovna si ohřála večeři a zapnula televizi.

■ souřadnou větou:

Увидев ещё одну соседку, Ирина бегом направляется к ней.

Irina zahlédne další sousedku a běží za ní.

■ předložkovou vazbou:

Соседи, **переговариваясь** возбуждённым полусшёпотом, не спускают глаз с полицейских.

Sousedí za vzrušeného špitání nespouštějí policisty z očí.

Вěty přeložte do češtiny. Kde je to možné, použijte několik způsobů překladu:

1. Поднимаясь по лестнице, героиня встречает старого знакомого.
2. Проснувшись, она слышит какие-то голоса в подъезде.
3. Полицейские сразу начинают расследовать дело, прибыв на место преступления.
4. Выглянув в коридор, женщина видит кучу людей у соседских дверей.
5. Полицейский задаёт вопросы жильцам, постоянно записывая что-то в свой блокнот.
6. Стремясь понять, что произошло, героиня начинает собственное расследование.

Паматуйте si, že se jednotlivé přechodníky, stejně jako přechodníkové vazby, oddělují vždy čárkami.

3. Zapamatujte si!

Зapamatujte si ruské ustálené výrazy, které se objevily v první kapitole:

видеть насквозь кого – dobře rozumět, vidět někomu až do duše (do žaludku); mít někoho prokouknutého

всё становиться (стало)* на своё место – (všechno) se vysvětluje, stává se jasnějším

как на блюдечке – je to dobře vidět; jako na dlani

на старости лет – ve stáří; na stará kolena

не спускать (не сводить) глаз с кого, с чего – pozorně, upřeně se na někoho nebo něco dívat, sledovat, pozorovat někoho, něco

поминай как звали – o někom, kdo utekl, zmizel; a byl ten tam

сверлить глазами (взглядом) кого – upřeně a často nevlídně se na někoho dívat

слова не вытянуть из кого – nedostat z někoho ani slovo

стоять на ушах – o nepořádku, chaosu: být vzhůru nohama

4. To je zajímavé

Domovní patra v Rusku

Patra v Rusku začínáme počítat hned od přízemí, proto se v ruském panelovém či jiném domě vždy zdá být o jedno patro více. Jedná se však pouze o lingvistický klam, protože české přízemí odpovídá ruskému prvnímu patru, české první patro zase ruskému druhému patru, přízemní domek bude v ruštině označen jako jednopatrový dům (**одноэтажный дом**) atd.

Полицейский nebo милиционер?

Prvního března roku 2011 vešel v Rusku v platnost nový zákon, podle kterého přestala existovat pro ruského občana obvyklá **milice** (**милиция**). Místo toho začíná občany po celém Rusku chránit **policie** (**полиция**). Běžné oslovení strážců **Товарищ милиционер** se tedy změnilo na **Господин полицейский**, avšak v hovorovém jazyce se se starým oslovením můžete stále setkat.

*V závorce tučným písmem se uvádějí lexikální varianty výrazů.